МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

Затверджено
На засіданні кафедри бібліотекознавства і бібліографії Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 18 січня 2021 р.)

Зав. кафедри бібліотекознавства і бібліографії, доц. Демчук Н. Р.

Силабус з навчальної дисципліни «Бібліотечна справа», що викладається в межах ОПП (ОПН) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Львів 2021 р.

Силабус курсу
«Бібліотечна справа»
2020–2021 н.р.

Назва курсу	Бібліотечна справа
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 “Культура і мистецтво”, 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”
Викладачі курсу	Мудроха Валентина Олександрівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Контактна інформація викладачів	valentyna.mudroha@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Для отримання он-лайн консультації необхідно звернутися на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс «Бібліотечна справа» як вступ до фаху є важливою складовою комплексу дисциплін, що формують професійні компетентності майбутніх спеціалістів у царині інформаційної, бібліотечної та архівної діяльності. Вивчення основ курсу – база для подальшого засвоєння та систематизацію бібліотекознавчих знань про бібліотечну установу як систему, принципи функціонування бібліотек різних видів, цикли, процеси, операції бібліотечної технології, організацію роботи за основними напрямами діяльності, методикою технологічного, економічного та соціологічного аналізування роботи бібліотеки, формулювання висновків.
Коротка анотація курсу	Дисципліна є нормативною дисципліною зі спеціальності 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа” для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в ІІ семестрі обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета – формування системи сучасних теоретичних, методичних та емпіричних знань про бібліотеку як складну систему та її роль в суспільстві, функції, структурно-функціональну модель, сутність системної організації бібліотеки, а також ознайомлення студентів з термінологією у галузі бібліотечної справи та основами функціонування інформаційно-бібліотечних установ зз метою набуття практичних умінь і навичок для майбутньої професійної діяльності.
Література для вивчення дисципліни	**1.** Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27 січ. 1995 р. № 32/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 7. – С. 45–52; В ред. Закону No 5461-17 від 12.12.2012. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80. **2.** Про інформацію: Закон України № 2657-XII від 2.10. 1992 [Електронний ресурс]. – URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text (дата звернення: 18.07.2020).

3. Про культуру : Закон України від 14 груд. 2010 р. No 2778-17 // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 24. – Ст. 168; В ред. Закону № 5461-17 від 12.12.2012. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/ laws/show/2778-17.

4. Стандарти з інформації, бібліотечної і видавничої справи за станом на 01.06.2019 : бібліографічний покажчик / Державна науково-технічна бібліотека України. – Київ : ДНТБ, 2019. – 15 с. – Режим доступу : https://dntb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%92%D0%A1-2019.pdf.

5. Васильченко М. Бібліотечна справа: методологічні основи / М. Васильченко // Бібліотечний форум України. – 2011. – № 1. – С. 2–8.

6. Воскобойнікова-Гузєва О. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України : генезис, концепції, модернізація : монографія / О. Воскобойнікова-Гузєва; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : Академперіодика, 2014. – 362 с.

7. Жукова В. Трансформація бібліотеки в інфраструктурі глобального інформаційного суспільства / В. Жукова // Бібліотечний вісник. – 2014. – № 3. – С. 3 –7.

8. Жукова В. Клієнт-орієнтованість бібліотечно-інформаційного сервісу / В. Жукова // Вісник Книжкової палати. – 2019. – № 8. – С. 24–28. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2019_8_6

9. Ковальчук Н.В. Концептуальна модель документаційного забезпечення управління бібліотекою в сучасних умовах / Н.В. Ковальчук // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 2. – С. 55–62. – Режим доступу : http: / /journals.uran.ua/bdi/article/view/175861/176424.

10. Кунанець Н. Е. Інформаційно-бібліотечне обслуговування користувачів з особливими потребами: історія та сучасність : монографія / Н. Е. Кунанець. – Львів : Галицька видавнича спілка, 2013. – 440 с.

11. Лапська О. О. Міжнародне співробітництво української бібліотечної асоціації в контексті міжкультурної комунікації/ О. О. Лапська // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2017. – № 1. – С. 108–114. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2017_1_15.

12. Лобузін І. В. Технології інтеграції міжнародних та національних бібліотечних цифрових ресурсів / І. В. Лобузін // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. –2017. – № 1. – С. 66–78. – Режим доступу :h ttp://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2017_1_10.

13. Медведєва В. Стратегічні комунікації в науково-інформаційній діяльності бібліотек/ В. Медведєва //Вісник Книжкової палати. – 2019. – № 10. – С. 34–37. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2019_10_10.

14. Пелещишин А. М. Особливості інформаційних технологій в бібліотечній справі / А. М. Пелещишин, В. В. Добровольська, О. Р. Трач та ін. // Бібліотекознавство.

	Документознавство. Інформологія. – 2018. – № 4. – С. 14–21. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2018_4_4. **15.** Ржеуський А. В. Інноваційні підходи до бібліотечного обслуговування користувачів електронними книгами / А. В Ржеуський // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2018. – № 1. – С. 35–42. – Режим доступу :http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2018_1_8. **16.** Стронська Н. Т. Мережеві біобібліографічні ресурси провідних країн світу/ Н. Т. Стронська // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2017. – № 1. – С. 79–88. – Режим доступу: http : //nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2017_1_11 **17.** Project and Innovation Activity of Libraries / H. Bilovus, V.Mudrokha, K.Pavliuk, P.Kazimi // International Workshop IT Project Management 2020. – S. 58–70. – Access mode: http://ceur-ws.org/Vol-2565/paper6.pdf.
Тривалість курсу	150 год.
Обсяг курсу	64 години аудиторних занять, з них 32 години лекцій, 32 години практичних занять та 86 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: **знати**: законодавчі норми держави та основну термінологію у галузі бібліотечної справи; сутність, функції та принципи організації бібліотечної діяльності; засади організації, модернізації та впровадження новітніх технологій в інформаційній, бібліотечній та архівній діяльності. **вміти**: охарактеризувати типову структуру бібліотеки; розрізняти організаційні структури бібліотек; системно охарактеризувати основні процеси бібліотечної діяльності і структурні підрозділи, що забезпечують їх виконання; обґрунтувати переваги автоматизації бібліотечної діяльності, використання комп'ютерних технологій у бібліотечних процесах, необхідність маркетингу та пропагування бібліотеки в сучасних умовах; застосовувати на практиці отримані знання.
Ключові слова	Бібліотечна справа, бібліотека, інформаційно-бібліотечна установа структура, організація діяльності, новітні технології, користувач.
Формат курсу	Очний, дистанційний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	**Тема 1.** Законодавчі норми в галузі бібліотечної справи України. Державна політика у галузі бібліотечної справи в Україні. **Тема 2.** Бібліотека як система. Структурні елементи бібліотеки: документ, користувач, бібліотекар, матеріально-технічна база. **Тема 3.** Бібліотечна діяльність: зміст та об'єкти **Тема 4.** Бібліотечна технологія як сукупність циклів, процесів та операцій, що забезпечують функціонування бібліотеки **Тема 5.** Організаційна структура бібліотеки, її різновиди. Класифікація бібліотечних структур. **Тема 6.** Суть, значення, мета, принципи і функції управління бібліотекою. **Тема 7.** Нормування та уніфікація бібліотечних процесів. Використання норм у роботі бібліотеки. **Тема 8.** Облік та звітність у бібліотеці. Бібліотечна статистика. Бюджет бібліотеки. **Тема 9.** Приміщення, інтер'єр та обладнання бібліотек.

	Тема 10. Документно-інформаційні ресурси бібліотек): організація та основні процеси роботи з ними. Принципи формування документно-інформаційних ресурсів бібліотеки. **Тема 11.** Бібліотечний фонд як підсистема бібліотеки. Тематична і видова структура, кількісний і якісний склад, види. Функції бібліотечного фонду. Взаємодія з іншими підсистемами бібліотеки **Тема 12.** Користувач як підсистема бібліотеки. Типологія користувачів. Функції користувачів бібліотеки. **Тема 13.** Бібліотекар як підсистема бібліотеки. Функції бібліотекаря. **Тема 14.** Напрями науково-дослідних робіт у бібліотеці, їх продукти. **Тема 15.** Суть та напрями інструктивно-методичного забезпечення бібліотечних процесів. **Тема 16.** Матеріально-технічна база як підсистема бібліотеки. Склад матеріально-технічної бази бібліотеки. Функції матеріально-технічної бази. Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік наприкінці семестру, усний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, практичні заняття, самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально- тематичним планом
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни становить за поточну успішність 50 балів, на заліку – 50 балів. Поточний контроль охоплює оцінювання роботи студента на практичних заняттях і виконання самостійної роботи. Підсумкова максимальна кількість балів 100. **Академічна доброчесність**: Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході практичних занять, на іспиті. Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на практичних заняттях та за підсумкове опитування (іспит). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними

	пристроями під час заняття в цілях не пов’язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.
Питання до іспиту	**1.** Законодавчі норми в галузі бібліотечної справи України. **2.** . Законодавче обґрунтування поняття «бібліотека» та суміжних понять**.** **3.** Бібліотека як система. Структурні елементи бібліотеки: документ, користувач, бібліотекар, матеріально-технічна база. **4.** Поняття «Бібліотечна діяльність» : зміст та об'єкти». **5.** Бібліотечна технологія та її складові. **6.** Організаційна структура бібліотеки, її різновиди. **7.** . Бібліотечний фонд як підсистема бібліотеки. **8.** . Користувач як підсистема бібліотеки. **9.** Бібліотекар як підсистема бібліотеки. **10.** Бібліотечна професія в контексті вітчизняних і світових тенденцій розвитку бібліотечно-інформаційної діяльності. **11.** Матеріально-технічна база як підсистема бібліотеки. **12.** Бібліотечно-інформаційні продукти і послуги як результат діяльності бібліотеки. **13.** Інформаційно-комунікаційні технології у бібліотеках. **14.** Сучасна типологія бібліотек. **15.** Основи управління бібліотекою, його суть та методи. **16.** Планування бібліотечної роботи. **17.** Нормування праці в бібліотеках. **18.** Бібліотечна статистика. **19.** Приміщення, інтер'єр та обладнання бібліотек. **20.** Автоматизація та впровадження новітніх технологій у роботу бібліотек. **21.** Науково-дослідна робота бібліотек, основні напрями. **22.** Видавнича діяльність бібліотеки. Види продукції та призначення. **23.** Характеристика науково-методичної роботи бібліотек. **24.** Посадові інструкції як регулятивний документ роботи бібліотекаря. **25.** Організаційні трансформації бібліотеки та особливості організації праці бібліотекарів в умовах розвитку технологій інформаційного суспільства: корпоративні бібліотечні об’єднання, електронні та цифрові бібліотеки, медіатеки. **26.** Основні принципи інноваційної політики розвитку бібліотек України. **27.** Професійні об’єднання та асоціації в бібліотечно-інформаційній сфері. **28.** Українська бібліотечна асоціація (УБА) і її роль в управлінні бібліотечною справою України.